

Česká republika

Zpráva o pokroku (2025)

Fiskálně-strukturální plán ČR pro období 2025 až 2028

Zpráva o pokroku (2025)
Fiskálně-strukturální plán ČR pro období 2025 až 2028

Ministerstvo financí ČR
Letenská 15, 118 10 Praha 1

Úřad vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4, 118 01 Praha 1

první vydání, Praha 2025

Tel.: 257 041 111

E-mail: podatelna@mfc.cz

ISBN 978-80-7586-081-1 (on-line)

Volná distribuce

Elektronický archiv:
<https://www.mfcr.cz/fsp>

Zpráva o pokroku **(2025)**

Obsah

- Úvod a shrnutí 1
- 1 Hlavní fiskální ukazatele 2
- 2 Makroekonomický vývoj 3
 - 2.1 Ekonomické shrnutí roku 2024 3
 - 2.2 Vývoj ekonomiky v roce 2025 3
- 3 Fiskální vývoj..... 6
 - 3.1 Hospodaření sektoru vládních institucí v roce 2024..... 6
 - 3.2 Hospodaření sektoru vládních institucí v roce 2025..... 7
- 4 Reformy a investice 11
 - 4.1 Dekarbonizace 11
 - 4.2 Sociální systémy..... 12
 - 4.3 Vzdělávání, trh práce a podpora bydlení..... 13
 - 4.4 Moderní veřejná správa a digitalizace 14
- Přehled literatury a použitých zdrojů 16
- Slovníček pojmů 18

V souladu s článkem 121 Smlouvy o fungování Evropské unie a na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 je předkládána každoroční zpráva o pokroku Fiskálně-strukturálního plánu České republiky.

Seznam tabulek

Tabulka 1.1: Fiskální závazek	2
Tabulka 1.2: Hlavní ukazatele	2
Tabulka 2.1: Makroekonomický scénář	5
Tabulka 2.2: Vnější předpoklady	5
Tabulka 3.1: Fiskální predikce	8
Tabulka 3.2: Odvození čistých výdajů	9
Tabulka 3.3: Diskreční opatření na straně příjmů	9
Tabulka 3.4: Granty z Nástroje pro oživení a odolnost	9
Tabulka 3.5: Půjčky z Nástroje pro oživení a odolnost	10
Tabulka 4.1: Dlouhodobé dopady reformních opatření	12

Seznam použitých zkratk

CZK	kódové označení české koruny
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie (v rozsahu 27 členských zemí)
EUR	kódové označení eura
FSP	Fiskálně-strukturální plán
HDP	hrubý domácí produkt
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
p. a.	ročně
p. b.	procentní bod
p. m.	pro informaci
USD	kódové označení amerického dolaru

Značky použité v tabulkách

Pomlčka (–) na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval nebo zápis není možný z logických důvodů.

Uzávěrka datových zdrojů

Makroekonomické datové zdroje v této publikaci jsou vztaženy k 1. dubnu 2025 a fiskální data a politiky k 8. dubnu 2025.

Poznámka

Publikované součtové údaje v tabulkách jsou v některých případech zatíženy nepřesností na posledním desetinném místě vzhledem k zaokrouhlování.

Úvod a shrnutí

Výroční zpráva o pokroku vzniká v návaznosti na novelu Paktu o stabilitě a růstu. Její náplň rámcově upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu. Jejím cílem je každoroční vyhodnocení plnění Fiskálně-strukturálního plánu. Aktuálně hodnocený plán připravila Česká republika na období 2025 až 2028, vláda České republiky jej schválila 16. října 2024 a Rada EU k němu přijala doporučení dne 21. ledna 2025. Na základě Fiskálně-strukturálního plánu a doporučení Evropské komise stanovila Rada EU České republice dráhu čistých výdajů. Tou se rozumí růst celých veřejných výdajů očištěný o položky úrokových výdajů, výdajů na projekty Evropské unie, národní financování projektů spolufinancovaných Evropskou unií, diskreční opatření na straně příjmů a jednorázová opatření. Fiskálně-strukturální plán byl připraven tak, aby byl současně plně konzistentní s národní legislativou v podobě zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti.

Při tvorbě Fiskálně-strukturálního plánu byl predikován pro rok 2024 deficit sektoru vládních institucí ve výši 2,8 % HDP, po očištění o vlivy hospodářského cyklu a jednorázových opatření pak 2,1 % HDP. Podle údajů Českého statistického úřadu dosáhl schodek hodnoty 2,2 % HDP, ve strukturálním vyjádření 1,9 % HDP. Růst čistých výdajů za rok 2024 odhadujeme na 2,8 %.

Tato zpráva shrnuje aktuální kroky a plánované aktivity České republiky v oblastech, které vymezil Fiskálně-strukturální plán jako reakci na specifická doporučení Rady Evropské unie. V rámci opatření v energetice vláda v prosinci 2024 schválila aktualizaci Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu. V lednu 2025 byl schválen Národní akční plán pro chytré sítě, který má podpořit integraci nových technologií v energetice. Pokračuje ukončování energetické závislosti na Rusku. Kromě toho se připravují reformy v oblasti energetické regulace. V oblasti financování dekarbonizace je pokračováno v podpoře investic do strategických technologií. Vědecký a výzkumný sektor se zaměřuje na inovace v energetice prostřednictvím programů jako THÉTA 2 a Prostředí pro život 2. Také probíhá transformace Energetických konzultačních a informačních středisek na jednotná kontaktní místa pro poradenství v oblasti energetických úspor.

V oblasti sociálních systémů byla schválena a implementována závěrečná část důchodové reformy, která přinesla mimo jiné další zvýšení důchodového věku na 67 let a zpomalení nárůstu výše nově přiznaných penzí. Její celkový pozitivní dopad na veřejné finance odhadujeme na 1,5 % HDP. U sociálních dávek je Parlamentem projednávána reforma systému, který dosavadní čtyři dávky slučuje do jedné, mění způsob posuzování nároku na podporu a uplatněním nástrojů digitalizace snižuje administrativní náročnost poskytování dávek.

Efektivitu zdravotní péče v České republice posiluje systém pro kategorizaci hospitalizačních případů CZ-DRG, který pokrývá více než polovinu akutní péče. Vedle toho dochází k transformaci lůžkového fondu na následnou a dlouhodobou péči. Současně vláda schválila zákon

o sociálně-zdravotní lůžkové péči, který umožňuje koordinovanou péči pro osoby vyžadující obě služby. Reformy se věnují také digitalizaci zdravotnictví. Novela zákona o elektronizaci zdravotnictví rozšiřuje elektronickou zdravotní kartu nebo zavádí sdílený zdravotní záznam, což zlepšuje koordinaci mezi poskytovateli zdravotní péče. V oblasti prevencí a zajišťování kvality péče pokračuje projekt pro zlepšení screeningových programů nádorů a výstavba specializovaných onkologických a kardiovaskulárních center. V roce 2025 bude dokončen systém pro optimalizaci vzdělávání zdravotnických pracovníků a výstavba simulačního centra pro intenzivní medicínu.

Trh práce České republiky je dlouhodobě napjatý. Současně ale podléhá změnám, proto jsou realizovány programy zaměřené na rekvalifikaci pracovníků v důsledku dekarbonizace a transformace ekonomiky. Podporovány jsou osoby s kumulovanými sociálními problémy a zaměstnávání osob se specifickými potřebami. Novelu zákonů v oblasti zaměstnanosti a nový zákon o sociálním podnikání mají za cíl zvýšit flexibilitu na trhu práce a podpořit zaměstnávání znevýhodněných skupin. V rámci přípravy na budoucí povolání pokračuje modernizace školních programů a zvýšení financování vysokých škol, je podporován profesní rozvoj učitelů a celoživotní vzdělávání, včetně digitálních dovedností. Dále jsou plánovány změny pro podporu dostupného a sociálního bydlení, včetně programů úsporné modernizace obydlí pro osoby s nižšími příjmy.

V oblasti modernizace veřejné správy v ČR probíhá reforma soudnictví, včetně novely zákona o řízení ve věcech soudců, která zvyšuje transparentnost v soudnictví, a spuštění portálu justice zjednodušuje přístup občanů k právním službám. V oblasti eGovernmentu byly zavedeny nové digitální služby s cílem zjednodušit komunikaci občanů se státní správou. Ve výzkumu a inovacích byl připraven nový zákon o výzkumu, který posiluje inovační prostředí a propojení vědy a byznysu. Probíhají investice do vysokorychlostních sítí a 5G pokrytí.

1 Hlavní fiskální ukazatele

S reformou Paktu o stabilitě a růstu přešel důraz na **fiskální pravidlo reprezentované růstem (dráhou) čistých výdajů**, tedy výdajů očištěných o úroky, prostředky spojené s projekty Evropské unie včetně národního financování, diskreční příjmová opatření a jednorázová opatření na straně příjmů i výdajů.

Fiskálně-strukturální plán (dále FSP) pracoval s dráhou čistých výdajů vycházející z tehdejší predikce nominálního růstu potenciálního produktu a fiskálního úsilí daného zákonem č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů. Pro rok 2024 pak byla použita prognóza ze srpna 2024, jež předpokládala strukturální deficit ve výši 2,1 % HDP. Dráha čistých výdajů tak měla v souladu s národní legislativou zajistit dosažení strukturálního deficitu maximálně 1 % HDP v roce 2028, resp. primární (tj. bez nákladů dluhové služby) strukturální přebytek ve výši 0,4 % HDP.

Notifikované údaje za deficit a dluh sektoru vládních institucí **za rok 2024** udávají dosažený deficit ve výši 2,2 % HDP (ve strukturálním vyjádření pak 1,9 % HDP) a míru zadlužení 43,6 % HDP. V porovnání s hodnotami ve FSP jde o lepší výsledky u všech veličin, kdy saldo je lepší o 0,6 p. b., strukturální saldo o 0,2 p. b. a míra zadlužení o 0,5 p. b.

U vyhodnocení dráhy čistých výdajů identifikujeme několik problematických bodů. Prvním je rozdíl v predikované a vykázané hodnotě národního financování. Odchylka činí 2,5 mld. Kč, přičemž predikovaná hodnota byla vyšší než vykázaná v datech ČSÚ. Druhým faktorem jsou možné změny ve vyčíslení diskrečních opatření. Mezi vypracováním FSP a předkládanou Výroční zprávou o pokroku došlo již k úpravám vyčíslení a časového rozložení u některých spotřebních daní. Je velmi pravděpodobné, že změny doznají i dopady u daní

z příjmů na základě daňových přiznání v průběhu tohoto roku. Třetím faktorem jsou metodické diskrepance, kdy jednak čisté výdaje se ve skutečnosti mohou odchýlit od plánu z titulu rozdílného makroekonomického vývoje; druhým důvodem jsou koncepční úpravy v systému národních účtů, jež ovlivňují shodně příjmy a výdaje, tedy neovlivňují saldo. Tyto úpravy jsou poměrně zásadní a je metodicky korektní celkové výdaje o tyto položky očistit. Podobně diskutabilní jsou rozdílná rozpočtová pravidla u některých položek. Příkladem jsou ostatní příjmy, u nichž je stanoveno vázání výdajů podle jejich skutečné výše. Předpokládáme, že o zohlednění těchto faktorů se na úrovni EU povede odborná debata.

Po zohlednění úprav v metodice Evropského systému národních a regionálních účtů a všech předepsaných úprav při výpočtu čistých výdajů evidujeme tempo ve výši 2,8 %, což je o cca 2,5 p. b. nižší, než byl předpoklad ve FSP pro rok 2024.

Prognóza na rok 2025 je zatížena celou řadou rizik včetně těch popsaných v předchozím odstavci. Jde stále o očekávání budoucího vývoje, ze kterého nelze vyvozovat konečné závěry. Významnější změny nelze vyloučit u agregátních výsledků (saldo, dluh) ani u struktury (výše diskrecí, národní financování). Z pohledu současné prognózy očekáváme, že čisté výdaje, saldo, strukturální saldo i míra zadlužení by mohly dopadnout lépe, než předpokládal FSP.

Tabulka 1.1: Fiskální závazek

změna v %

		2024	2025	2024	2025
		skut.	predikce	Doporučení Rady	
Čisté výdaje	změna v %	2,8	3,3	5,3	4,5
	kumulativní změna v %	2,8	6,1	5,3	10,1

Zdroj: ČSÚ (2025b). Výpočty a predikce MF ČR.

Tabulka 1.2: Hlavní ukazatele

% HDP, p. b. HDP

		2023	2024	2025	2024	2025
		skutečnost		predikce	FSP	
Saldo sektoru vládních institucí	% HDP	-3,8	-2,2	-2,2	-2,8	-2,5
Strukturální saldo	% HDP	-2,7	-1,9	-1,9	-2,1	-2,3
Primární strukturální saldo	% HDP	-1,4	-0,6	-0,5	-0,7	-0,9
Hrubý dluh	% HDP	42,5	43,6	44,5	44,1	45,1
Změna hrubého dluhu	p. b. HDP	-0,1	1,1	1,0	1,6	1,0

Zdroj: ČSÚ (2025a, 2025b), MF ČR (2025). Výpočty a predikce MF ČR.

2 Makroekonomický vývoj

Česká ekonomika se v minulém roce zásluhou spotřebitelské poptávky vrátila k růstu. Výkon tuzemské ekonomiky limitovaly přetrvávající problémy v zemích eurozóny a stále restriktivní měnové podmínky. Růstovou dynamiku exportu brzdil nedostatek zakázek ve většině odvětví zpracovatelského průmyslu. Na druhou stranu slabá domácí poptávka omezovala nárůst dovozu, a tak příspěvek zahraničního obchodu zůstal v loňském roce kladný. V letošním roce by měla ekonomika zrychlit ke 2 %, tažená silnější domácí poptávkou. Makroekonomická predikce v základním scénáři vychází z předpokladu uvalených cel na automobily a jejich komponenty, k jejichž oznámení došlo již 26. března 2025, a na ocel a hliník. Univerzální cla na veškeré dovozy zboží základní scénář neobsahuje.

2.1 Ekonomické shrnutí roku 2024

Výkon české ekonomiky dosáhl za celý rok 2024 výše 1,1 %. Za jeho dynamikou stálo několik protichůdných faktorů.

Výdaje domácností na konečnou spotřebu vzrostly o 2,2 %. S poklesem inflace soukromou spotřebu pozitivně ovlivnil obnovený růst reálného disponibilního důchodu. Spotřebu dále podpořila i nižší míra úspor spojená se zlepšujícím se sentimentem, byť jejímu většímu poklesu bránilo přetrvávající restriktivní nastavení měnové politiky. Výdaje domácností do jisté míry limitoval rovněž konsolidační balíček.

K růstu **výdajů na konečnou spotřebu sektoru vládních institucí** o 3,8 % přispěl náběh běžných výdajů z nástrojů EU, zejména Nástroje pro oživení a odolnost. Dynamiku výdajů naopak tlumila konsolidace veřejných financí.

Tvorba hrubého fixního kapitálu se v důsledku přetrvávajících problémů v zemích eurozóny a poklesu výrobních kapacit v průmyslu snížila o 1,2 %. Investiční aktivitu podpořily investice do dopravních prostředků, ostatních budov a staveb a produktů duševního vlastnictví. Investice do strojů, zařízení a obydlí naopak vykázaly pokles. Ze sektorového hlediska se snížily investiční výdaje firem, domácností i vládních institucí. Soukromé i veřejné investice limitoval rovněž přechod na novou finanční perspektivu fondů EU. Dokončování rozpracované produkce a nižší poptávka po výrobních vstupech pak vedly k **meziročně nižší akumulaci zásob**.

Vývoz zboží a služeb táhla motorová vozidla. Naopak nižší objem průmyslových zakázek ze zahraničí v ostat-

ních průmyslových odvětvích exportní dynamiku brzdil. Tento faktor pak společně s pokračujícím snižováním stavu zásob a slabou investiční aktivitou omezoval dynamiku **dovozu zboží a služeb**. Ve výsledku tak přispěl čistý vývoz zboží a služeb k růstu HDP pozitivně.

Na **trhu práce** se nadále projevovaly nerovnováhy, které souvisely s **nedostatkem pracovníků**. V důsledku toho **míra nezaměstnanosti** i přes slabou hospodářskou dynamiku setrvala na 2,6 % a v porovnání se zeměmi EU byla nejnižší. Nedostatek pracovníků v mnoha odvětvích a profesích přispěl k **růstu nominálních výdělků**, který v loňském roce po dvou letech předčil inflaci.

Míra inflace v průměru za celý rok 2024 činila **2,4 %**. Inflační tlaky byly výrazně nižší než v předchozích dvou letech, byť ceny služeb doprovázel zvýšený růst. V rámci administrativních cen byly nadále dominantním faktorem ceny energií, a to vlivem výrazného zdražení jejich regulovaných složek. Mírně kladný příspěvek nepřímých daní odrážel zvýšení spotřebních daní z lihu a z tabákových výrobků, které částečně kompenzovaly změny sazeb daně z přidané hodnoty. **Restriktivní působení měnové politiky** zesiloval důchodový efekt konsolidačního balíčku, a společně tak mírnili domácí poptávkové inflační tlaky. Ve směru nižší inflace působil i lehký pokles dolarové ceny ropy. Naopak proinflačním faktorem byl nejen růst nominálních mezd, ale i silné oslabení koruny vůči euru a dolaru.

2.2 Vývoj ekonomiky v roce 2025

Oživování hospodářské aktivity by mělo pokračovat i letos vlivem **výraznějšího růstu spotřeby domácností**. **Investiční aktivita** bude tažena **veřejnými investicemi**, kde kromě investic z Nástroje pro oživení a odolnost očekáváme akceleraci stávající finanční perspektivy evropských strukturálních a investičních fondů EU. Soukromá investiční aktivita by měla i nadále zůstat utlumená. Kladně by k hospodářskému růstu měla přispívat také **obnovená akumulace zásob**. Silnější domácí poptávka současně podpoří nárůst dovozů, saldo zahranič-

ního obchodu tak bude v horizontu predikce působit na hospodářský růst negativně. **V roce 2025** by se tak **reálný HDP mohl zvýšit o 2,0 %**.

Dynamický objem mezd a platů a nízká míra inflace by se měly pozitivně projevit v růstu reálného disponibilního důchodu v letošním roce. Kromě mírného poklesu úrokových sazeb očekáváme postupný nárůst ochoty domácností k útratám. **Reálná spotřeba domácností** by tak letos mohla vzrůst o 3,6 %.

Spotřeba sektoru vládních institucí by v letošním roce měla odrážet **pokračující konsolidaci veřejných financí**, reálné výdaje na spotřebu vládních institucí by mohly vzrůst o 1,8 %.

Přetrvávající problémy v zemích eurozóny a nízké využití výrobních kapacit v průmyslu umocněné nejistotami v hospodářské a zahraniční politice nové americké administrativy kolem dovozních cel by měly limitovat **vývoj soukromých investic** i v tomto roce. Naopak pozitivně by měl letos působit **růst veřejných investičních výdajů** podpořený unijními finančními prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost či klasickými fondy EU. Kladný vliv bude mít také plánovaná víceletá investice společnosti onsemi do výroby čipů. Tvorba hrubého fixního kapitálu by se tak v roce 2025 měla zvýšit o 0,7 %.

Změna stavu zásob by pak s ohledem na hospodářské oživení a uzavírání záporné mezery výstupu měla na růst HDP působit pozitivně.

Stranu **vývozu** bude v letošním roce **limitovat slabší růst hlavních obchodních partnerů**. Negativně se na tempo exportu podepíše pokles zahraniční poptávky **vlivem dovozních cel** nové americké administrativy. Očekáváme, že vývoz zboží a služeb v letošním roce vzroste o 1,6 %. Dynamika vývozu a dovozně náročných investic pak budou limitovat **stranu dovozu**. Ty naopak **podpoří obnovená akumulace zásob a nárůst spotřebních výdajů domácností**. Dovoz zboží a služeb by tak v letošním roce mohl vzrůst o 3,4 %.

V letošním roce budou **inflační tlaky utvářeny primárně tržními faktory**. Růst regulovaných cen bude v první řadě důsledkem zdražení regulovaných složek energií. V opačném směru by mělo působit zlevnění komoditních složek elektřiny a plynu. Zvýšení spotřebních daní z lihu a z tabákových výrobků by pak mělo být důvodem pro kladný příspěvek nepřímých daní. Pokles dolarové ceny ropy a mírné posilování koruny by měly v letošním roce působit protiinflačně. Inflační tlaky bude díky zpožděnému působení nadále mírnit dřívější **nastavení měnové politiky**. Naopak **proinflačním faktorem** by měl být **pokračující vyšší růst mezd**, ale i **cenová dynamika u služeb**, která by měla být v letošním roce nadále zvýšená. Ve směru vyššího růstu cen by měla působit i obnovená poptávka po nemovitostech. **Průměrná míra inflace** by letos mohla dosáhnout **2,4 %**.

Na **trhu práce** se budou krátkodobě **projevovat přetrvávající problémy v průmyslových odvětvích**. Vzhledem k **nedostatku pracovníků ve stavebnictví a službách** by ale měl být nárůst míry nezaměstnanosti v průběhu letošního roku jen nepatrný. V průměru za celý rok by tak **míra nezaměstnanosti mohla stagnovat na 2,6 %**. **Přetrvávající frikce** na trhu práce **nedovolí výraznější zpomalení růstu mezd a platů**. Reálné výdělků by se měly citelně zvýšit i v letošním roce.

Ekonomický výkon v letošním roce je přitom zatížen značným množstvím rizik, přičemž tím hlavním rizikem je zavádění či zvyšování cel na dovozy zboží z EU vyvolané novou administrativou Spojených států amerických.

Tabulka 2.1: Makroekonomický scénář
úroveň v mld. Kč, změna v %, příspěvky v p. b.

	2023	2023	2024	2025
	skut.	skutečnost		predikce
	mld. Kč	změna v %		
HDP				
Reálný HDP		-0,1	1,1	2,0
Deflátor HDP		8,1	4,0	2,7
Nominální HDP	7 619	8,1	5,1	4,7
Složky reálného HDP				
Výdaje na soukromou spotřebu	% HDP	-2,8	2,2	3,6
Výdaje na spotřebu vlády		3,4	3,3	2,0
Tvorba hrubého fixního kapitálu		2,5	-1,2	0,7
Změna stavu zásob a čisté pořízení cenností		0,7	-0,1	0,5
Export zboží a služeb		2,7	1,8	1,6
Import zboží a služeb		-0,9	0,9	3,4
Příspěvky k růstu reálného HDP				
Konečná domácí poptávka		0,0	1,3	2,3
Změna stavu zásob a čisté pořízení cenností	-2,7	-0,9	0,7	
Vnější bilance zboží a služeb	2,6	0,7	-1,0	
Deflátory a harmonizovaný index spotřebitelských cen				
Deflátor soukromé spotřeby		8,1	3,0	2,3
p.m. Harmonizovaný index spotřebitelských cen		12,0	2,7	2,3
Deflátor spotřeby vlády		5,3	3,7	3,6
Deflátor investic		3,9	2,0	1,8
Deflátor vývozu (zboží a služeb)		0,2	3,7	1,8
Deflátor dovozu (zboží a služeb)		-2,6	2,1	1,3
Trh práce	úroveň			
Domácí zaměstnanost (1 000 osob)	5 388	1,0	0,3	0,2
Průměrné roční odpracované hodiny na zaměstnance	1 774	-0,3	-0,2	0,5
Reálný HDP na zaměstnance		-1,1	0,8	1,8
Reálný HDP na odpracovanou hodinu		-0,8	1,0	1,3
Náhrady zaměstnancům (mld. Kč)	3 266	7,7	6,1	6,7
Náhrady na zaměstnance	707	6,7	5,9	6,6
Míra nezaměstnanosti	%	2,6	2,6	2,6
Potenciální produkt a příspěvky k růstu potenciálu				
Potenciální produkt		1,5	2,1	1,5
Práce		0,7	0,5	0,2
Kapitál		1,0	1,5	0,6
Souhrnná produktivita výrobních faktorů		-0,2	0,1	0,7
Produkční mezera	% potenciálu	-0,8	-1,8	-1,2

Pozn.: Změna stavu zásob a čisté pořízení cenností vyjadřuje podíl změny zásob k HDP v běžných cenách. Příspěvek změny stavu zásob a čistého pořízení cenností ke změně HDP je spočten z reálných hodnot. Zaměstnanost a náhrady zaměstnancům jsou v konceptu národních účtů.
Zdroj: ČSÚ (2025a, 2025c), Eurostat (2025), MF ČR (2025). Výpočty a predikce MF ČR.

Tabulka 2.2: Vnější předpoklady
úrokové sazby a změna v %

		2023	2024	2025
		skutečnost	predikce	
Krátkodobá úroková míra	% p.a.	7,1	5,0	3,5
Dlouhodobá úroková míra	% p.a.	4,4	4,0	4,1
Měnový kurz USD/EUR	USD/EUR	1,1	1,1	1,1
Měnový kurz CZK/EUR	CZK/EUR	24,0	25,1	24,9
Světový HDP bez EU (stálé ceny)	změna v %	3,8	3,6	3,5
HDP v EU (stálé ceny)	změna v %	0,6	1,0	0,9
Světový objem dovozu, vyjma EU	změna v %	1,3	3,1	3,3
Cena ropy Brent	USD/barel	82,4	80,6	71,8

Zdroj: ČNB (2025), EIA (2025), Eurostat (2025). Výpočty a predikce MF ČR.

3 Fiskální vývoj

Hospodaření sektoru vládních institucí skončilo v roce 2024 se schodkem 2,2 % HDP. Schodek poklesl v důsledku konsolidačního balíčku, ukončení opatření souvisejících s energetickou krizí i dílčího ekonomického oživení. Zadlužení sektoru vládních institucí při nižší dynamice nominálního HDP dosáhlo v loňském roce 43,6 % HDP. V letošním roce očekáváme stejný výsledek hospodaření veřejných financí, zadlužení by mělo dále vzrůst na 44,5 % HDP.

3.1 Hospodaření sektoru vládních institucí v roce 2024

Podle údajů ČSÚ skončilo **hospodaření sektoru vládních institucí v roce 2024** deficitem 2,2 % HDP. Deficitní hospodaření šlo především na vrub státního rozpočtu, se schodkem však hospodařily i zdravotní pojišťovny. Naproti tomu místní vládní instituce vykázaly opět kladné saldo. Za meziročním zlepšením celkového salda o 1,5 p. b. stál pokles výdajů v poměru k HDP o 0,9 p. b. a zvýšení příjmů o 0,6 p. b. Po očištění o vliv hospodářského cyklu, jednorázová a jiná přechodná opatření se schodek veřejných financí zlepšil o 0,7 p. b. a dosáhl výše 1,9 % HDP.

Celkové příjmy vzrostly o 6,8 %, z toho daňové příjmy včetně příspěvků na sociální zabezpečení o 7,9 %. Dynamiku **daně z přidané hodnoty** (2,5 %) mírnilo sjednocení snížených sazeb daně na 12 % a současně přesuny některých zboží a služeb mezi sazbami. Opačně působil dodatečný výnos daně z přidané hodnoty plynoucí z navýšení **spotřebních daní**. Jejich meziroční vývoj pozitivně ovlivnil bazický efekt, kdy do konce července 2023 platila snížená sazba daně na motorovou naftu. Kromě toho konsolidační balíček zvýšil zdanění existujících tabákových výrobků a zavedl zdanění alternativních tabákových výrobků, jako jsou e-liquidy. Daňové příjmy meziročně snižoval konec účinnosti mimořádných odvodů z nadměrných příjmů výrobců elektřiny, které byly zavedeny v období energetické krize. Jejich rozpočtový efekt kompenzovalo ukončení plošného odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje energie u domácností a firem ke konci roku 2023. V loňském roce se pomoc týkala pouze energeticky náročných podniků. Zvýšení **daně z nemovitých věcí** přineslo do veřejných rozpočtů 10 mld. Kč.

Zdanění pracovních výdělků v podobě **daně z příjmů fyzických osob** (růst o 11,9 %) i **příspěvků na sociální zabezpečení** (růst o 8,6 %) zvyšovaly tři skupiny faktorů. Kromě více než 6% dynamiky objemu mezd a platů tempo příspěvků na zdravotní pojištění zrychlil nárůst platby za státní pojištění o 12,7 mld. Kč (9,2 %). V neposlední řadě výnosy zdanění práce ovlivnila opatření konsolidačního balíčku, jakými bylo snížení prahu vyšší statistické sazby daně z příjmů fyzických osob ze 48- na 36-násobek průměrné mzdy, omezení slevy na dani na manželku/manžela pečující(ho) o dítě do 3 let věku a zrušení slevy na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení. Příspěvky na sociální zabezpečení pak balíček

navýšil znovuzavedením nemocenského pojištění pro zaměstnance a zvýšením odvodů osobám samostatně výdělečně činným. Výnos **daně z příjmů právnických osob** (6,1 %) byl posílen zvýšením sazby daně o 2 p. b. s odhadovaným dopadem kolem 21 mld. Kč.

Meziroční vývoj ostatních příjmů určovaly zejména výrazně nižší **příjmy z dividend** od státem vlastněných společností, stejně jako nižší úroky z poskytnutých půjček v rámci řízení likvidity státní pokladny.

Celkové výdaje byly brzděny konsolidačním balíčkem. Růst **výdajů na konečnou spotřebu** meziročně zpomalil na 7,3 %. Mezispotřeba si zachovala vysoké tempo 8,7 %, k němuž přispěly i výdaje na opravy majetku poškozeného povodněmi v září 2024. Ke zpomalení došlo naopak u **náhrad zaměstnancům**, které dosáhly podstatně nižší dynamiky ve srovnání s rokem 2023. Téměř 12% tempo **naturálních sociálních transferů** určovaly rostoucí výdaje zdravotních pojišťoven umožněné nejen nárůstem pojistného a plateb za státní pojištění, ale i schodkem systému veřejného zdravotního pojištění. Vedle toho došlo k nárůstu již tak vysoké úrovně vyplacených dávek na bydlení.

Ve skladbě **peněžitých sociálních dávek** měly rozhodující podíl penzijní dávky, jejichž valorizace znamenala navýšení výdajů na důchody o 3,5 %. Z hlediska dynamiky však rostly zejména podpory v nezaměstnanosti, nemocenská, příspěvek na péči či platby za státní pojištění. Objem vyplacených prostředků dále navýšovaly humanitární dávky uprchlíkům z Ukrajiny i mimořádná okamžitá pomoc občanům postiženým zářijovými povodněmi. To vše v souhrnu vedlo k nárůstu sociálních dávek o 4,4 %.

Tempo **investic do fixních aktiv** meziročně výrazně zpomalilo na 1,5 %. Za nižším tempem stojí 4% pokles výdajů místních rozpočtů. Na ústřední úrovni byl růst investic tažen výdaji v oblasti dopravní infrastruktury a obrany. V případě výdajů spolufinancovaných z EU hrála roli realizace projektů Národního plánu obnovy i rozbíhající se finanční perspektiva 2021–2027.

Opatření konsolidačního balíčku spolu s koncem dočasných titulů schválených v reakci na energetickou krizi představovaly meziroční úsporu v **dotacích** v řádu desítek miliard korun. Pokles zaznamenaly rovněž **běžné** (nižší odvody do rozpočtu EU) i **kapitálové transfery**.

3.2 Hospodaření sektoru vládních institucí v roce 2025

Konsolidační úsilí vlády a pokračující ekonomické oživení by se mělo odrazit ve výsledku hospodaření veřejných financí také v roce 2025, kdy navzdory vyšším výdajům na obranu a odstraňování následků povodní ze září 2024 předpokládáme setrvání schodku na loňských 2,2 % HDP. Podobně strukturální deficit by měl zůstat na 1,9 % HDP. **Celkové příjmy** by měly růst o 5 %, přičemž daňové příjmy včetně příspěvků na sociální zabezpečení jen nepatrně pomaleji.

Rostoucí reálné výdělky by měly povzbudit spotřebu domácností a pozitivně ovlivňovat výnos **daně z přidané hodnoty** s odhadovaným růstem 5,7 %. V něm se promítnou i vyšší **spotřební daně** z tabákových výrobků a lihu jako součást konsolidačního balíčku.

Predikce **daně z příjmů fyzických osob** (4,5 %) i **příspěvků na sociální zabezpečení** (6,0 %) se odvíjí od očekávaného růstu objemu mezd a platů v ekonomice. U daně z příjmů fyzických osob je však dynamika brzděna meziročním vývojem daně z kapitálových výnosů. V oblasti příspěvků na sociální zabezpečení se konsolidačním balíčkem dále zvyšují odvody osob samostatně výdělečně činných s dodatečným dopadem v roce 2025. Automaticky valorizovaná platba za státní pojištění přinese další zdroje pro zdravotní pojišťovny.

Výnos **daně z příjmů právnických osob** (3,6 %) by měl být tlumen mírně negativním souhrnným meziročním dopadem evidovaných diskrečních opatření, kdy klesající výnos daně z neočekávaných zisků a prohlubující se záporný efekt osvobození výnosů ze státních dluhopisů převáží nad dodatečným pozitivním vlivem zvýšení sazby daně o 2 p. b. a zavedení dorovnávací daně.

Z ostatních příjmů výrazně porostou dle predikce zejména **běžné a kapitálové transfery** reflektující náběh projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU z programového období 2021–2027. Podstatnou roli rovněž sehraje prostředky z nástroje EU příští generace.

Celkové výdaje by měly růst podobným tempem jako příjmy. Odhadujeme, že tempo výdajů na konečnou spotřebu meziročně zpomalí na 5,7 % vlivem mezipotřeby a **naturálních sociálních transferů**. Naproti tomu **náhrady zaměstnancům** v sektoru vládních institucí by měly dosáhnout vyšší dynamiky (6,3 %) než v loňském roce, zejména v důsledku platů valorizovaných podle průměrné mzdy.

Tempo **naturálních sociálních transferů** by mělo zvolnit na 5,5 %, což je dáno vysokou základnou roku 2024. U sociálních dávek na bydlení počítáme se zachováním relativně vyšší úrovně, i když vlivem rostoucích reálných výdělků by mohly výdaje mírně slábnout. Nárůst, umožněný zvýšením pojistného i plateb za státní pojištění, by tak měl být tažen výdaji zdravotních pojišťoven. Meziroční 3,7% dynamika **mezispotřeby** vychází ze základny roku 2024 mírně navýšené o výdaje na opravu majetku poškozeného povodněmi v září 2024. S těmi kalkulujeme v predikci i pro rok 2025. Pozitivně by se mělo naopak odrazit pokračující konsolidační úsilí vlády v oblasti provozních výdajů.

V případě **peněžitých sociálních dávek** půjde vyšší objem prostředků na výplatu dávek důchodového pojištění, upravených od ledna 2025 na základě zákonného valorizačního vzorce. Kromě důchodů počítáme se zachováním humanitární dávky pro osoby s dočasnou ochranou, jejíž pokračující výplata si vyžádá meziroční navýšení kolem 1 mld. Kč. S dodatečnými výdaji přesahujícími 5 mld. Kč jsou spojeny i od loňského roku účinné úpravy příspěvku na péči nebo zvýšení rodičovského příspěvku. Ve vývoji dávek sociálního zabezpečení se v metodice národních účtů odráží i růst platby za státního pojištění. Výsledkem je predikovaný růst peněžitých sociálních dávek o 2,7 %.

Investice do fixních aktiv budou kromě výdajů na obranu navyšovat také výdaje na obnovu infrastruktury a majetku po povodních v září 2024. Z hlediska financování počítáme se zapojením zdrojů z Národního plánu obnovy, vliv bude mít rovněž nárůst objemu prostředků v rámci finanční perspektivy 2021–2027 v souladu s danou fází cyklu u prostředků na kohezi.

V rámci **dotací** patrně převáží jejich meziroční navýšení z titulu podpory obnovitelných zdrojů energií nad efektem dodatečných úspor vyplývajících z konsolidačního balíčku, což vyústí v odhadovaný nárůst dotací o téměř 15 %.

Deficitní hospodaření vládních institucí se promítá do výše **dluhu**, který vzrostl v roce 2024 o více než 1 p. b. na 43,6 % HDP, a v letošním roce očekáváme jeho další růst k úrovni 44,5 % HDP. To patrně povede k dalšímu navýšení **úrokových výdajů** na úroveň 1,4 % HDP.

Tabulka 3.1: Fiskální predikce
úroveň v mld. Kč, ostatní v % HDP, změna čistých výdajů a implicitní úroková míra v %

	2023	2023	2024	2025
	mld. Kč	% HDP		
Příjmy				
Daně z výroby a z dovozu	806	10,6	10,7	10,6
Běžné daně z důchodů, jmění a jiné	612	8,0	8,3	8,3
Příspěvky na sociální zabezpečení	1 169	15,3	15,8	16,0
Ostatní běžné příjmy	403	5,3	5,1	5,0
Kapitálové daně	0	0,0	0,0	0,0
Ostatní kapitálové příjmy	70	0,9	0,9	1,0
Celkové příjmy	3 060	40,2	40,8	40,9
z toho: Transfery z EU	85	1,1	1,0	1,2
Celkové příjmy jiné než transfery z EU	2 975	39,0	39,8	39,7
p.m. Příjmová diskreční opatření (přirůstky, kromě financovaných z EU)	53	0,7	0,9	0,3
p.m. Jednorázové příjmy (úrovně, kromě financovaných z EU)	33	0,4	0,5	0,4
Výdaje				
Náhrady zaměstnancům	739	9,7	9,7	9,8
Mezispotřeba	430	5,7	5,8	5,8
Úrokové výdaje	99	1,3	1,3	1,4
Sociální dávky jiné než naturální sociální transfery	1 037	13,6	13,5	13,3
Naturální sociální transfery	258	3,4	3,6	3,6
Dotace	207	2,7	1,9	2,1
Ostatní běžné výdaje	162	2,1	2,0	1,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	370	4,9	4,7	4,8
z toho: Národně financované veřejné investice	296	3,9	3,8	3,7
Kapitálové transfery	40	0,5	0,4	0,5
Jiné kapitálové výdaje	6	0,1	0,0	0,0
Celkové výdaje	3 346	43,9	43,0	43,1
z toho: Výdaje financované transfery z EU	85	1,1	1,0	1,2
Národně financované výdaje	3 261	42,8	42,0	41,9
p.m. Národní spolufinancování programů financovaných z EU	41	0,5	0,5	0,6
p.m. Cyklická složka dávek v nezaměstnanosti	0	0,0	0,0	0,0
p.m. Jednorázové výdaje (úrovně, kromě financovaných z EU)	96	1,3	0,2	0,4
Čisté výdaje (před příjmovými opatřeními)	3 026	39,7	40,0	39,6
Čisté výdaje (před příjmovými opatřeními, očištěné o imputace)	2 783	36,5	36,4	36,3
Čisté výdaje	<i>změna v %</i>		2,8	3,3
Saldo				
Čisté půjčky/výpůjčky	-286	-3,8	-2,2	-2,2
Primární saldo	-188	-2,5	-0,9	-0,9
Cyklické očištění				
Strukturální saldo		-2,7	-1,9	-1,9
Primární strukturální saldo		-1,4	-0,6	-0,5
Dluh				
Hrubý dluh sektoru vládních institucí (konsolidovaný)	3 234	42,5	43,6	44,5
Změna hrubého dluhu	236	-0,1	1,1	1,0
Příspěvky ke změně hrubého dluhu				
Primární deficit		2,5	0,9	0,9
Kumulativní efekt		-1,9	-0,7	-0,6
Úroky		1,3	1,3	1,4
Změna HDP		0,0	-0,5	-0,8
Inflace		-3,2	-1,6	-1,1
Stock-flow adjustment		-0,7	1,0	0,7
p. m. Implicitní úroková míra z dluhu	%	3,3	3,3	3,2

Zdroj: ČSÚ (2025b). Výpočty a predikce MF ČR.

Tabulka 3.2: Odvození čistých výdajů

mld. Kč, změna čistých výdajů v %

		2023	2024	2025
Celkové výdaje	(1)	3 346	3 444	3 618
Imputace do příjmů a výdajů	(2)	243	281	280
Celkové výdaje bez imputací	(3) = (1) - (2)	3 104	3 164	3 338
Úrokové platby	(4)	99	108	113
Výdaje na programy EU včetně národního financování	(5)	126	121	152
Cyklická složka výdajů	(6)	0,2	0,6	0,4
Jednorázové nebo jiné přechodné výdaje	(7)	96	15	30
Čisté výdaje bez vlivu diskrečních příjmů	(8) = (3) - (4) - (5) - (6) - (7)	2 783	2 919	3 043
Příjmová diskreční opatření (meziroční změny)	(9)	53	69	23
Jednorázové příjmy (meziroční změny)	(10)	44	9	-5
Čisté výdaje*	(11) změna v %	-	2,8	3,3

Pozn.: Imputace do příjmů a výdajů jsou v rámci databáze FASTOP-DRM součástí diskrečních opatření.

* Změna čistých výdajů na řádku (11) je vypočítána jako změna čistých výdajů v roce t, upravených o vliv diskrečních příjmů (očištěných o jednorázové) v témže roce, oproti čistým výdajům bez vlivu diskrečních příjmů v roce t-1, tedy následovně: $(11)_t = [(8)_t - (9)_t + (10)_t - (8)_{t-1}] / (8)_{t-1}$

Zdroj: Výpočty a predikce MF ČR.

Tabulka 3.3: Diskreční opatření na straně příjmů

meziroční změna, v % HDP, celkové diskreční příjmy i v mld. Kč

	ESA	Jednorázové	2024	2025
Úpravy spotřebních daní v oblasti energií	D.214A		0,3	0,0
Zvýšení daně z nemovitostí	D.29A		0,1	-
Odvod z nadměrných příjmů z prodeje elektřiny (prosinec 2022 až prosinec 2023)	D.29H	ano	-0,2	-
Zvýšení sazby daně z příjmů právnických osob a zavedení dorovnávací daně	D.51B		0,3	0,0
Zavedení nemocenského pojištění pro zaměstnance	D.61		0,2	-
Jiná příjmová diskreční opatření			0,3	0,2
Celkem			0,9	0,3
Celkem (mld. Kč)			68,7	22,5

Zdroj: Výpočty a predikce MF ČR.

Tabulka 3.4: Granty z Nástroje pro oživení a odolnost

v % HDP

	Kód ESA	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Příjmy z grantů Nástroje pro oživení a odolnost								
Granty Nástroje pro oživení a odolnost zahrnuté v projekcích příjmů		-	-	-	0,6	0,6	0,4	0,5
Peněžní plnění grantů Nástroje pro oživení a odolnost z EU		-	0,4	-	0,3	0,7	0,5	0,7
Výdaje financované granty Nástroje pro oživení a odolnost								
Celkové běžné výdaje		-	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Tvorba hrubého fixního kapitálu	P.51g	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,4
Kapitálové transfery	D.9	-	-	0,1	0,1	0,1	0,0	-
Celkové kapitálové výdaje		0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,5	0,4
Jiné náklady financované granty Nástroje pro oživení a odolnost								
Pokles daňových příjmů		-	-	-	-	-	-	-
Další náklady s dopadem na příjmy		-	-	-	-	-	-	-
Finanční transakce		-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: MF ČR.

Tabulka 3.5: Půjčky z Nástroje pro oživení a odolnost

v % HDP

	Kód ESA	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Příjmy z půjček Nástroje pro oživení a odolnost								
Půjčky Nástroje pro oživení a odolnost zahrnuté v projekcích příjmů		-	-	-	-	-	-	-
Peněžní plnění půjček Nástroje pro oživení a odolnost z EU		-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
Výdaje financované půjčkami Nástroje pro oživení a odolnost								
Celkové běžné výdaje		-	-	-	-	0,0	-	-
Tvorba hrubého fixního kapitálu	P.51g	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Kapitálové transfery	D.9	-	-	-	-	-	-	-
Celkové kapitálové výdaje		-	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Jiné náklady financované půjčkami Nástroje pro oživení a odolnost								
Pokles daňových příjmů		-	-	-	-	-	-	-
Další náklady s dopadem na příjmy		-	-	-	-	-	-	-
Finanční transakce		-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: MF ČR.

4 Reformy a investice

Kapitola se odvolává na členění plánovaných či realizovaných opatření v oblastech FSP. Člení se proto shodně na část věnovanou a) dekarbonizaci českého hospodářství, b) sociálním systémům, c) vzdělávání, trhu práce a podpoře bydlení a d) moderní veřejné správě a digitalizaci. Jedná se o odečet opatření, jež se realizovala, případně charakterizuje fázi přípravy nebo projednávání.

4.1 Dekarbonizace

Pokračují přípravné kroky spojené s výstavbou nového jaderného dvojbloku v Dukovanech. V této souvislosti se očekává ve druhém čtvrtletí letošního roku uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem, představení investorského a finančního modelu. Následně proběhnou jednání s Evropskou komisí o výjimce z obecného zákazu poskytování veřejné podpory.

V prosinci 2024 schválila vláda usnesením č. 960 aktualizaci Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu, která potvrzuje hlavní cíle pro rok 2030 zmíněné ve FSP jako jsou snížení emisí skleníkových plynů, podíl obnovitelných zdrojů energie na hrubé konečné spotřebě energie a energetická účinnost. Aktualizace souvisejících koncepcí byla odložena na období po dokončení tendru na výstavbu nových jaderných bloků a pracích na dalším rozvoji obnovitelných zdrojů.

Dne 8. ledna 2025 schválila vláda ČR svým usnesením č. 13 Národní akční plán pro chytré sítě 2025–2030 (MPO, 2025), jehož hlavním cílem je umožnit rozsáhlou integraci nových technologií ve výrobě, přenosu, distribuci, ukládání i spotřebě energie prostřednictvím odpovídajícího rozvoje síťové infrastruktury.

4.1.1 Ukončování energetické závislosti na Rusku

V lednu 2025 dokončila společnost MERO zásadní část projektu TAL+. V současnosti tak již ČR může být v plném rozsahu zásobována ropou přes ropovody TAL a IKL, tedy nezávisle na dodávkách z Ruska. Podobně i u zemního plynu se ČR stala nezávislou na dovozu z Ruské federace. Tomu napomohlo ukončení dodávek ruské komodity přes Ukrajinu do EU od 1. ledna 2025 a zrušení tranzitního poplatku uplatňovaného Německem k témuž datu.

Co se ruského jaderného paliva týče, díky smlouvám zejména na dodávky uranu a jeho obohacování a na dodávky palivových souborů od neruských dodavatelů má ČR (společnost ČEZ) vytvořené předpoklady pro brzkou nezávislost na ruském dodavateli. Dosud je nicméně využíváno ruské palivo ze zásob, ze kterých se potenciálně pokryjí dva až tři roky provozu jaderných elektráren v ČR. Letos mají dorazit první dodávky jaderného paliva ze švédského závodu společnosti Westinghouse, později bude dodávat palivo do českých reaktorů také francouzský Framatome.

4.1.2 Reformy energetické regulace

Lex OZE III byl schválen a dne 31. března 2025 publikován ve Sbírce zákonů jako zákon č. 87/2025 Sb. Většina ustanovení nabývá účinnosti 1. srpna 2025.

Návrh zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů byl schválen vládou ČR dne 12. března 2025 usnesením č. 154. V současnosti Ministerstvo průmyslu a obchodu zpracovává konečné znění vládního návrhu zákona.

4.1.3 Financování dekarbonizace a tranzice

Opatření podporující dekarbonizaci jsou nadále stimulována prostředky z fondů politiky soudržnosti EU (Operační programy Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost, Spravedlivá transformace, Doprava, Životní prostředí, Integrovaný regionální operační program), Národního plánu obnovy a Modernizačního fondu. Pro rok 2025 je k dispozici i nový program veřejné dotační podpory investic do strategických odvětví (Strategické investice pro klimaticky neutrální hospodářství), jako jsou baterie, solární panely, větrné turbíny, tepelná čerpadla nebo elektrolyzéry a další. Program, jenž byl schválen vládou ČR v prosinci 2024 a EK v březnu 2025, počítá se částkou veřejné podpory ve výši cca 24 mld. Kč. Realizace programu je předpokládána do roku 2034. Očekává se, že program bude v tomto časovém horizontu mobilizovat celkové investice (formou veřejné podpory a vlastních zdrojů příjemců dotace) ve výši 100 mld. Kč.

4.1.4 Vzdělávání, věda, výzkum a vývoj a poradenství

V rámci programu THÉTA 2 Technologické agentury ČR, který podporuje výzkum a inovace v energetice, byly loni vyhlášeny dvě veřejné soutěže. U první bylo podpořeno více než 80 projektů, u druhé se vyhodnocují podané žádosti. V rámci programu Prostředí pro život byla pro roky 2024–2033 spuštěna jeho druhá fáze. Cílem programu je zkvalitnit veřejnou správu v ochraně životního prostředí, klimatu a udržitelného rozvoje. Konečně u mezinárodní výzvy EnerDigit Call 2023 (ERA-NET cofund) byly úspěšné dva projekty zabývající se modelem výměny dat pro smart energy a fúzí informací z datových zdrojů v reálném čase pro energetický management v rozvíjejících se elektroenergetických sítích.

Ministerstvo průmyslu a obchodu provedlo v listopadu 2024 v souladu s požadavky směrnice o energetické účinnosti posouzení systémů kvalifikace, akreditace a

certifikace povolání v oblasti energetické účinnosti. Posouzení je primárně zaměřeno na zhodnocení stávajících systémů, co se týče úrovně služeb a rovného zacházení se všemi osobami v souladu se zásadou nediskriminace.

Energetická konzultační a informační střediska by se měla brzy transformovat na jednotná kontaktní místa.

4.2 Sociální systémy

V oblasti sociálních systémů byla dokončena již více než polovina opatření deklarovaných ve FSP. Zpoždění evidujeme pouze u jediného.

4.2.1 Důchodový systém

Z opatření, která reagovala na dlouhodobou udržitelnost důchodového systému, byla již v době schválení FSP realizována omezení mimořádné valorizace důchodů od června 2023 a první fáze důchodové reformy spočívající v úpravě předčasných důchodů a valorizačního vzorce v oblasti zápočtu růstu reálné mzdy.

Druhá etapa **důchodové reformy** byla schválena na konci roku 2024 a vyhlášena dne 18. prosince 2024 jako zákon č. 417/2024 Sb. Reforma byla schválena v podobě, jakou prezentoval FSP, s doplněním, že politickou dohodou byl upřesněn okruh náročných profesí na rizikovou skupinu 4 (cca 13 tisíc pracovníků).

Dopady přijaté reformy byly prezentovány v rámci pracovní skupiny pro stárnutí populace Výboru pro hospodářskou politiku EU dne 24. března 2025. Dopady reformy vyčíslené v daných projekcích shrnuje Tabulka 4.1.

Tabulka 4.1: Dlouhodobé dopady reformních opatření
% HDP ročně

	saldo
Zvýšení důchodového věku	0,8
Změny ve výpočtu penzijní dávky	0,8
Zrušení bonusu za přesluhy a zrušení hrazení příspěvků	0,1
Snížení penalizace předčasných důchodů při pojistné době min. 45 let	-0,1
Zvýšení minimální procentní výměry důchodu	-0,1
Nahrazení výchovného fiktivním vyměřovacím základem	0,0
Zavedení společného vyměřovacího základu	0,0
Snížení důchodového věku osob v náročných profesích	0,0
Celkové dopady (+zlepšení salda)	1,5

Zdroj: Výpočty MF ČR.

4.2.2 Další systémy sociálních dávek

Opatření přijatá na **podporu míry participace** zahrnují **zkrácení rodičovské dovolené** na maximálně tři roky (při současném zvýšení celkové částky o 50 tisíc Kč, resp. 75 tisíc Kč pro víceročata, 407/2023 Sb.) a **slevy na pojistném pro vybrané skupiny osob** (216/2022 Sb.). Zde se jedná např. o osoby starší 55 let, osoby pečující atd., pokud tyto osoby mají sjednaný zkrácený pracovní úvazek. Výjimkou jsou osoby mladší 21 let, u kterých se typ

V prosinci 2024 bylo založeno v rámci pilotního projektu v komponentě 7.3 Národního plánu obnovy první z nich, tzv. komplexní EKIS (MPO, 2024), a v roce 2025 by měla vzniknout další. Jejich účelem je poskytovat ucelené bezplatné expertní a nezávislé konzultační a poradenské služby pro domácnosti, firmy i veřejné organizace a zároveň provázet klienty celým procesem renovace.

úvazku nezkoumá. Obě tato opatření byla již implementována v době schválení FSP.

Reforma sociálních dávek (senátní tisk č. 86) byla schválena v rámci třetího čtení v Poslanecké sněmovně dne 26. března 2025. Účinnosti by nový zákon měl nabýt dne 1. října 2025. Nový systém lépe cílí pomoc s úhradou nákladů na živobytí a bydlení, nárok na dávku podmiňuje pracovní aktivitou a řádnou péčí o děti a odstraňuje tzv. body zlomu, kdy i minimální navýšení příjmu mohlo znamenat ztrátu podpory. Je navržen v souladu s progresem v rámci digitalizace, která umožní automatizovat administraci dávek a využívat datovou základnu státu. Čtyři dosavadní dávky státní sociální podpory (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení) a pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení) nahradí jedna sjednocená dávka státní sociální pomoci. Místo čtyř žádostí podá domácnost jen jednu, kterou bude možné vyřídit i online.

Systém bude zohledňovat několik aspektů, jako je o zapojení se na trhu práce (tzv. pracovní bonus), majetkový test (přehled o aktuálně vlastněném majetku) nebo kontrolu školní docházky u dětí.

4.2.3 Zdravotnictví a sociálně zdravotní služby

S účinností od roku 2024 byla zavedena **automatickou valorizací plateb státu za státního pojištění**, čímž došlo ke zvýšení předvídatelnosti a transparentnosti významného zdroje financování. V oblasti zvyšování efektivity zdravotnictví bylo dokončeno několik významných opatření. Byl **plně implementován systém CZ-DRG**, kdy v současnosti činí podíl akutní lůžkové péče hrazené primárně na základě tohoto systému cca 50 % a více než 18 % péče je hrazeno pomocí plně konvergované centrální základní sazby. Klíčová je také podpora neformálních pečujících, kterou zakotvila již novela zákona o sociálních službách účinná od 1. 7. 2024. Pokroku je dosahováno i u restrukturalizace lůžkového fondu akutní lůžkové péče, který je postupně transformován na lůžkovou péči následné a dlouhodobé péče. To je podpořeno i schválením zákona č. 38/2025 Sb., který s účinností od 1. března 2025 zavádí tzv. **sociálně-zdravotní lůžkovou péči**, kde je předpoklad vyšší míry potřeby ošetrovatelské péče a zdravotnického personálu různé kvalifikace. Dále zavádí tzv. **sociálně – zdravotní služby**. Tyto zakládají povinnost vzájemně koordinovaného poskytování sociálních služeb a zdravotní ošetrovatelské

péče osobám, které obě tyto složky péče potřebují. Toto může být realizováno stejným poskytovatelem či smluvní koordinací. Kromě pobytových služeb v domovech je tato nově umožněna i v centrech denních služeb, denních stacionářích, týdenních stacionářích a centrech duševního zdraví. Touto reformou by mělo být dosaženo roční úspory v systému zdravotnictví ve výši 0,2 mld. Kč. Již v době schválení Fiskálně-strukturálního plánu nabyla účinnosti vyhláška č. 199/2024 Sb., prostřednictvím které je **posilována role primární péče**. Od července 2024 tak mohou všeobecně praktičtí lékaři a pediatri předepisovat léčivé přípravky se stanoveným preskripčním omezením („L“), které na ně musel dříve písemně delegovat ambulantní specialista, čímž se zvyšuje dostupnost zdravotní péče.

Pokroku je dosahováno i v oblasti **elektronizace a digitalizace zdravotnictví**, která přispívá k jeho vyšší efektivitě. Ve třetím čtení legislativního procesu v Poslanecké sněmovně je návrh novely zákona o elektronizaci zdravotnictví (sněmovní tisk č. 833), která umožní další rozvoj Elektronické zdravotní karty. Nově bude např. poskytovatel zdravotnických služeb jinému poskytovateli o konkrétní zákrok (např. laboratorní vyšetření, rentgen, CT aj.) či zaveden sdílený zdravotní záznam. Jedná se o minimalizovaný set informací o zdravotním stavu pacienta (kritické zdravotní údaje pacienta a výsledky preventivních a screeningových vyšetření), který bude přístupný pouze pacientovi a poskytovatelům zdravotních služeb a zdravotnickým pracovníkům poskytujícím zdravotní služby pacientovi.

Prostřednictvím nástrojů digitalizace zdravotnictví došlo k pokroku při posilování odolnosti zdravotnického systému. Schválením zákona č. 240/2024 Sb. jsou s účinností od 1. října 2024 definovány tzv. **telemedicín-**

ské zdravotní služby a základní rámec jejich používání poskytovatelem zdravotní péče. Ty lze při splnění zákonných podmínek poskytovat i mimo zdravotnická zařízení. Dále je v rámci posílení odolnosti systému zdravotnictví realizován projekt Komplexní informační zázemí pro **zvyšování kvality programů screeningu** nádorů, který by měl ke konci června 2026, prostřednictvím vytvořeného informačního systému PREV-IS (zahrnuje zejména Národní registr screeningových a preventivních vyšetření, Sdílený zdravotní záznam a Centrální rezervační systém screeningových vyšetření) zajistit maximální efektivitu fungování programů screeningu nádorů. Za koordinaci a řízení těchto programů bude odpovědné Národní screeningové centrum. Pokračuje také podpora rozvoje vysoce specializované hematoonkologické a onkologické péče. Počátkem roku 2026 by měla být dokončena výstavba Centra onkologické prevence a infrastruktury pro inovativní a podpůrnou péči Masarykova onkologického ústavu s náklady výstavby ve výši cca 1 mld. Kč, z nichž 0,8 mld. Kč je financováno z Nástroje pro oživení a odolnost. V příštím roce by měla být dokončena i výstavba Motolského onkologického centra s plánovanými investičními výdaji 4,5 mld. Kč, které jsou ve výši 3,7 mld. Kč financovány z Nástroje pro oživení a odolnost. V témže roce by mělo být také dokončeno vysoce specializované Centrum kardiovaskulární a transplantační medicíny s celkovými investičními náklady ve výši 2,4 mld. Kč.

V oblasti **zajišťování personálních kapacit ve zdravotnictví** bude ke konci roku 2025 dokončen elektronický systém pro optimalizaci vzdělávání zdravotnických pracovníků. Rovněž pro zdravotnický personál probíhá **rozvoj simulačních center**, kdy ke konci letošního roku bude dostavěno Simulační centrum intenzivní medicíny ve Fakultní nemocnici v Motole, financované rovněž z Nástroje pro oživení a odolnost ve výši 0,6 mld. Kč.

4.3 Vzdělávání, trh práce a podpora bydlení

Jednou z klíčových oblastí v rámci opatření zaměřených na vzdělávání a trh práce je **podpora rodičů malých dětí, zejména matek, v jejich uplatnění na trhu práce**. V rámci Národního plánu obnovy bylo naplánováno zřízení téměř **400 dětských skupin s kapacitou přes 7 000 nových míst**. Rovněž byla schválena novela zákona o dětských skupinách (zákon č. 84/2025 Sb.), která zavedla tzv. **sousedskou dětskou skupinu** umožňující péči o maximálně čtyři děti v domácím prostředí. Velká část této novely nabude účinnosti od 1. května 2025. Zároveň se daří realizovat **projekt Podpora a zvyšování kvality služeb** v oblasti péče a sladování pracovního a rodinného života a **projekt Rovná odměna**. Tyto projekty přispívají ke zvýšení zaměstnanosti žen s dětmi a snížení nerovností v odměňování mezi muži a ženami.

V oblasti vzdělávání pokračuje implementace doporučení v souladu se **Strategií vzdělávací politiky ČR do roku 2030+**. Byla zahájena modernizace školních vzdělávacích

programů tak, aby reflektovaly technologický pokrok a nové požadavky trhu práce. Co se týče vysokých škol, v roce 2025 se institucionální financování výuky a vzdělávání na vysokých školách zvýšilo o 4 mld. Kč, a dosáhlo tak 34,9 mld. Kč. Vysoké školy v regionech s nižším podílem terciárního vzdělání získaly navýšené prostředky a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy si klade za cíl zvýšit počet studentů na vysokých školách v těchto regionech o 7 %.

Dále se rozvíjejí **programy na podporu profesního rozvoje učitelů**. Běží projekt DigCompEdu, jehož cílem je rozvoj digitálních kompetencí učitelů podle evropského rámce. Součástí tohoto projektu jsou vzdělávací kurzy pro učitele zdarma a podpora v oblastech jako mediální výchova, finanční gramotnost, kyberbezpečnost či digitální pedagogický leadership. Tento projekt poběží do ledna 2026. Kompetenční rámec absolventa učitelství je

každoročně vyhodnocován, což zajišťuje jeho odpovídající přípravu na pedagogickou praxi.

Pokračuje i podpora **celoživotního vzdělávání**, která je posílena prostřednictvím projektů na rozvoj jednotného rámce pro vydávání mikrocertifikátů a vytvořením Databáze rekvalifikací a kurzů dalšího vzdělávání. Tyto projekty si primárně kladou za cíl zvýšení participace osob v procesu dalšího vzdělávání. Do počátku března 2025 bylo podáno nad 101 tisíc žádostí o kurz. Z tohoto počtu již bezmála 46 tisíc osob úspěšně zakončilo vzdělávání. Současně se spuštěním Databáze začalo pilotní testování nového nástroje aktivní politiky zaměstnanosti – Příspěvek na úhradu kurzu digitálního vzdělávání. Zájem o absolvování kurzu digitálního vzdělávání projevil přes 71 tisíc osob, přičemž více než 36 tisíc osob již kurz úspěšně ukončilo. Zároveň vzniká síť regionálních vzdělávacích center zaměřených na podporu účasti na dalším vzdělávání prostřednictvím získání technických kompetencí a digitálních dovedností.

V oblasti **trhu práce** je cílem snížit dopady **dekarbonizace uhelných regionů**. Jsou proto realizovány programy rekvalifikace s cílem snížit počet dlouhodobě nezaměstnaných osob zasažených dekarbonizací a transformací ekonomiky.

Rovněž probíhá pilotní testování dalšího nového nástroje aktivní politiky zaměstnanosti – **integrační pracovní místo**. Podpora v rámci tohoto nástroje je zaměřena na trvalé začlenění osob s kumulací sociálního znevýhodnění na trh práce. Plánovaný počet podpořených osob pro rok 2025 je 486, územně dojde k rozšíření o dalších 21 lokalit. Proběhla i **reforma veřejně prospěšných prací** se zacílením na malé obce s vysokým podílem sociálního vyloučení. Cílem je zvýšit efektivitu veřejně prospěšných prací a podpořit integraci znevýhodněných osob na pracovní trh.

4.4 Moderní veřejná správa a digitalizace

V oblasti **modernizace veřejné správy** dochází ke změnám směřujícím ke **zvýšení efektivity a transparentnosti**.

Byla dokončena **reforma soudnictví** s cílem zvýšení transparentnosti v oblasti soudů a soudců. Poslední novela zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, je účinná od 1. ledna 2025. Také dochází k digitalizaci soudnictví, zvýšení odolnosti vnitrostátního systému soudnictví a modernizaci soudních procesů. Byl spuštěn portál justice, který občanům poskytuje digitální přístup ke klíčovým právním službám.

Schvalování **zákona o regulaci lobbování**, který zavádí registr lobbistů a stanoví sankce za jeho nedodržení, je momentálně v legislativním procesu (sněmovní tisk č. 649). Rovněž byla zpracována a zveřejněna metodika měření korupce v ČR. Jejím cílem bylo umožnit opakova-

Zákon o integračním sociálním podniku (zákon č. 468/2024 Sb.) podporující integraci osob se specifickými potřebami na trhu práce byl schválen a implementován. Předpokládá se, že v období 2026–2030 bude zaměstnáno až 10 tisíc osob se specifickými potřebami, což přinese veřejným rozpočtům potenciální úsporu přes 1 mld. Kč.

Od 1. ledna 2025 je účinná **novela zákona o zaměstnanosti** (zákon č. 470/2024 Sb.) v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce. Součástí opatření v této oblasti je i posílení flexibility na trhu práce prostřednictvím modernizace zákoníku práce. Návrh **novely zákoníku práce** ke zvýšení flexibility pracovních vztahů je v legislativním procesu a měla by nabýt účinnosti od 1. června 2025 (vyjma změn zákona o zaměstnanosti, které nabydou účinnosti až k 1. 1. 2026). Novela, která byla schválena Senátem a doručena k podpisu prezidentovi republiky), přinese prodlouženou zkušební dobu, počátek výpovědní lhůty už ode dne podání (doručení) výpovědi nebo změnu podpory nezaměstnaných.

Návrh zákona o podpoře v bydlení bude ve třetím čtení projednáván Poslaneckou sněmovnou v dubnu 2025 (sněmovní tisk č. 729 a dále sněmovní tisk č. 730). Podpora dostupného bydlení byla v roce 2024 posílena zejména díky finančním prostředkům z NPO. V dubnu 2025 bude vyhlášena výzva Národní rozvojové banky na mezaninové úvěry pro dostupné nájemní bydlení s rozpočtem 2,5 mld. Kč. V roce 2025 se také plánují změny v rámci sociálního bydlení podporovaného z Integrovaného regionálního operačního programu, které by měly zatraktivnit čerpání podpory. Došlo i k rozšíření možností modernizace obydlí vedoucí ke zvýšené úspornosti pro osoby s nižšími příjmy prostřednictvím programu Nová zelená úsporám Light.

telné a efektivní měření přímé a nepřímé zkušenosti s korupcí v ČR.

Podpora **eGovernmentu** zahrnuje zjednodušení komunikace občanů se státní správou prostřednictvím elektronických služeb. V oblasti digitálních služeb pro koncové uživatele došlo k zavedení jednotné digitální brány a k dokončení nových informačních systémů. V kontextu budování a rozvoje informačních systémů veřejné správy byl zřízen systém Czech Point 2.0 a systém ePasy byl úspěšně modernizován. Do konce roku 2025 mají být spuštěny nebo modernizovány další systémy veřejné správy, například Lékařská posudková služba, Justiční anonymizér a databáze rozhodnutí nebo Centralizace OSVČ a další.

V oblasti **zvýšení efektivity, pro-klientské orientace a využívání zásad informovaného rozhodování ve veřejné správě** probíhají intenzivní práce na vývoji a implemen-

taci Elektronického nástroje pro sběr dat ve veřejné správě a zároveň postupně dochází k proškolení front-office úředníků v principech pro-klientské orientace. Dne 18. února 2025 vyšel ve Sbírce zákonů schválený **zákon o Národní rozvojové bance** (zákon č. 34/2025 Sb.). V roce 2025 se předpokládá, že proběhne integrace České exportní banky a Národní rozvojové banky. Od 1. ledna 2024 platí možnost nové formy spolupráce mezi obcemi v rámci **Institutu Společenství obcí**. Přináší institucionalizovanou formu spolupráce obcí, větší efektivitu a koordinaci veřejných služeb, umožňuje zřídit funkci sdíleného úředníka a má řadu dalších výhod.

V roce 2025 pokračují aktivity směřující k posilování participativních aspektů vládnutí. Na konci roku 2024 byla Radou vlády pro nevládní neziskové organizace schválena Metodika participace nestátních neziskových organizací v poradních a pracovních orgánech a při tvorbě dokumentů státní správy, která předtím úspěšně prošla pilotním testováním v prostředí 6 ministerstev. Následně budou v roce 2025 připravena a realizovaná školení pro ústřední orgány státní správy zaměřené na dlouhodobou podporu Metodiky a další rozvoj spolupráce veřejné správy s dalšími aktéry (zejména organizacemi občanské společnosti). Dochází k rozvoji a lepšímu metodickému ukotvení principu partnerství při implementaci fondů EU v ČR. Probíhá intenzivní spolupráce s mezinárodními organizacemi a členskými zeměmi EU s cílem předávat si zkušenosti a budovat kapacity v oblasti participativního vládnutí. Výrazná je spolupráce zejména s OECD.

Ve vztahu k omezení resortismu a posílení kapacity strategického řízení byl omezený počet strategií analyzován z hlediska obsahové koherence s jinými dokumenty. **Aktuálně probíhají diskuse k vyčíslení nákladů těchto strategií a formulace žádoucích změn ve strategické práci vč. způsobů propojení s rozpočtováním.**

Rozvoj **digitalizace v oblasti zdravotnictví** zahrnuje zavedení nových centrálních služeb elektronického zdravotnictví, například **elektronických žádanek, sdíleného zdravotního záznamu a nástrojů pro efektivnější zpracování lékařských dat**. Bližší informace k digitalizaci zdravotnictví viz kapitola 4.2.3.

Rozšíření **vysokorychlostních sítí a podpora 5G** na hlavních železničních koridorech patří mezi prioritní investice. K mírnému opoždění došlo v rámci realizace projektů na zlepšení pokrytí mobilním signálem v investičně náročných oblastech na venkově. Obecně se ovšem směřuje k tomu, aby bylo pokryto signálem co nejvíce tzv. bílých míst. Do mezirezortního připomínkového řízení míří Akční plán 3.0 k provedení některých opatření pro podporu plánování a výstavby sítí **elektronických komunikací**. Koncepce Digitální ekonomika a společnost je pravidelně vyhodnocována a aktualizována. Poslední verze za rok 2024 čeká na projednání vládou ČR. Stejně tak Národní strategie umělé inteligence ČR 2030 schválená v loňském roce by měla být doplněna, po jeho schválení vládou, Akčním plánem, který bude každoročně aktualizován, aby odrážel překotný vývoj této technologie.

4.4.1 Výzkum a inovace

V této oblasti byl připraven **návrh nového zákona o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí**, který přináší zásadní změny pro výzkumný a inovační systém v ČR. Tento zákon cílí na posílení inovačního prostředí a větší flexibilitu při poskytování účelové podpory. Rovněž se zaměřuje na podporu transferu znalostí a zavádí systematické hodnocení programů účelové podpory včetně hodnocení jejich dopadů. Návrh dne 30. ledna 2025 prošel prvním čtením v Poslanecké sněmovně (sněmovní tisk č. 885).

V rámci **posilování konkurenceschopnosti malých a středních podniků** by měl být v průběhu jara spuštěn program Expanze, který si klade za cíl usnadnit začínajícím a rozvojovým podnikům v této kategorii přístup ke zvýhodněným úvěrům k financování jejich podnikatelských projektů pro zahájení nebo další rozvoj podnikání.

V programu na podporu **aplikovaného výzkumu KAPPA** byly ukončeny všechny projekty mezinárodní spolupráce s celkovou částkou 830 milionů Kč. Projekty se zaměřovaly na široké spektrum oborů, včetně zavádění udržitelnějších technologií, zlepšení kvality pitné vody nebo inovativních léčebných postupů. Program významně přispěl k posílení mezinárodní spolupráce a transferu znalostí mezi českými a zahraničními výzkumnými institucemi.

Přehled literatury a použitých zdrojů

- ČNB (2025): Systém časových řad ARAD. Praha, Česká národní banka, 31. 3. 2025 [cit. 31. 3. 2025], <<https://www.cnb.cz/arad/#/>>.
- ČSÚ (2025a): Hrubý domácí produkt – časové řady ukazatelů čtvrtletních účtů. Praha, Český statistický úřad, 1. 4. 2025 [cit. 1. 4. 2025], <https://www.czso.cz/csu/czso/hdp_cr>.
- ČSÚ (2025b): Sektor vládních institucí, vládní deficit a dluh. Praha, Český statistický úřad, 2. 4. 2025 [cit. 2. 4. 2025], <https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu_gov>.
- ČSÚ (2025c): Výběrové šetření pracovních sil. Praha, Český statistický úřad, 17. 2. 2025 [cit. 1. 4. 2025], <https://www.czso.cz/csu/czso/zam_cr>.
- EIA (2025): Spot Prices for Crude Oil and Petroleum Products. Washington, DC, U.S. Energy Information Administration, 26. 3. 2025 [cit. 26. 3. 2025], <https://www.eia.gov/dnav/pet/pet_pri_spt_s1_a.htm>.
- Eurostat (2024): Eurostat Database. Lucemburk, Eurostat, 2. 4. 2025 [cit. 2. 4. 2025], <<http://ec.europa.eu/eurostat>>.
- MF ČR (2025): Makroekonomická predikce ČR (duben 2025). Praha, Ministerstvo financí ČR, duben 2025, ISSN 1804–7971 (on-line). [cit. 10. 4. 2025], <http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2025-04-10_Makroekonomicka-predikce-duben-2025.pdf>.
- MPO (2024): Pilotní projekt zřízení Jednotného kontaktního místa pro energetická společenství a energeticky účinné renovace – Komplexní Energetické konzultační a informační středisko (K-EKIS). Praha, Ministerstvo průmyslu a obchodu, říjen 2024 (online) [cit. 4. 4. 2025] <<https://efekt.gov.cz/cz/dotacni-programy/vyzvy/6-2024-pilotni-projekt-zrizeni-jednotneho-kontaktniho-mista-pro-energeticka-spolecenstvi-a-energeticky-ucinne-renovace>>.
- MPO (2025): Národní akční plán pro chytré sítě 2025–2030 (Aktualizace NAP SG). Praha, Ministerstvo průmyslu a obchodu, leden 2025 (online) [cit. 4. 4. 2025], <<https://mpo.gov.cz/cz/energetika/narodni-akcni-plan-pro-chytre-site-2025--2030-aktualizace-nap-sg--285500/>>.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97.
- Senátní tisk č. 86, návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o dávce státní sociální pomoci.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/844 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti.
- Sněmovní tisk č. 649/0, vládní návrh zákona o regulaci lobbování.
- Sněmovní tisk č. 729/0, vládní návrh zákona o poskytování některých opatření v podpoře bydlení (zákon o podpoře bydlení).
- Sněmovní tisk č. 730/0, vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o podpoře bydlení.
- Sněmovní tisk č. 775/0, vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- Sněmovní tisk č. 800/0, vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o dávce státní sociální pomoci.
- Sněmovní tisk č. 833/0, vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/2021 Sb., o elektronizaci zdravotnictví, ve znění zákona č. 409/2023 Sb., a další související zákony.
- Sněmovní tisk č. 885/0, vládní návrh zákona o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí.
- Usnesení vlády ČR ze dne 18. prosince 2024 č. 960 k aktualizaci Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu.
- Usnesení vlády ČR ze dne 18. prosince 2024 č. 969 k projednání návrhu na schválení programu Strategické investice pro klimaticky neutrální hospodářství.
- Usnesení vlády ČR ze dne 8. ledna 2025 č. 13 o Národním akčním plánu pro chytré sítě 2025–2030 (Aktualizace NAP SG).

Usnesení vlády ČR ze dne 12. března 2025 č. 154 k návrhu zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie).

Vyhláška č. 199/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 376/2011 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o veřejném zdravotním pojištění, ve znění vyhlášky č. 525/2021 Sb.

Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 325/2021 Sb., o elektronizaci zdravotnictví.

Zákon č. 216/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 260/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

Zákon č. 407/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Zákon č. 240/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 417/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 438/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 468/2024 Sb., o integračním sociálním podniku.

Zákon č. 470/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Zákon č. 23/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Zákon č. 34/2025 Sb., o Národní rozvojové bance.

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 84/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákon č. 87/2025, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Slovníček pojmů

Akruální metodika znamená, že ekonomické transakce jsou zaznamenány v okamžiku, kdy se ekonomická hodnota vytváří, transformuje nebo zaniká, nebo když se pohledávky a závazky zvyšují či snižují bez ohledu na to, kdy bude realizovaná transakce peněžně uhrazena (na rozdíl od peněžního principu, na kterém je sestavován např. státní rozpočet).

Čisté výdaje označují veřejné výdaje očištěné o úrokové výdaje, diskreční opatření na straně příjmů, výdaje na programy EU, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů EU, ale i o národní podíl jejich financování, dále nezahrnují cyklickou složku výdajů na dávky v nezaměstnanosti a jednorázová a jiná dočasná opatření.

Cyklicky očištěné saldo sektoru vládních institucí slouží k identifikaci nastavení fiskální politiky, protože v něm není zahrnut vliv těch částí příjmů a výdajů, které jsou generovány pozicí ekonomiky v rámci hospodářského cyklu.

Diskreční opatření představují přímé zásahy orgánů výkonné nebo zákonodárné moci do příjmů a výdajů sektoru vládních institucí.

Doporučení pro danou zemi znamenají pokyny každoročně vydávané Radou EU jednotlivým členským státům ohledně hospodářské a rozpočtové politiky, politiky zaměstnanosti a strukturální politiky v souladu s články 121 a 148 Smlouvy o fungování EU.

Dlouhodobé úrokové sazby jsou měřeny na základě výnosů dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů do doby splatnosti v procentech za rok. Jako reprezentativní jsou klasifikovány dluhopisy, jejichž zbytková splatnost se pohybuje v rozmezí 8 až 12 let (použití těchto mezi plně vychází z podmínek českého trhu se státními dluhopisy, které byly nastaveny na základě periodicity emisí státních dluhopisů ČR). Z tohoto souboru je následně generována taková kombinace dluhopisů, jejíž průměrná zbytková splatnost se nejvíce přibližuje hranici 10 let.

Efektivní záruky představují skutečnou expozici sektoru vládních institucí z titulu poskytnutých záruk (relevantní v případě, že je u záručního programu stanoven celkový limit na plnění z individuálně zaručených úvěrů).

Fiskální úsilí je meziroční změna strukturálního salda indikující expanzivní, či restriktivní nastavení fiskální politiky v daném roce.

Hrubý domácí produkt (HDP) je peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území. **Reálný HDP** je hrubý domácí produkt vyjádřený v cenách referenčního roku. Tato transformace umožňuje při analýze HDP (či jiné veličiny) v čase eliminovat vliv změny cen a soustředit se pouze na změny fyzického objemu. **Hrubá přidaná hodnota** představuje rozdíl mezi hodnotou produkce a mezi spotřebou (produkce užitá při výrobě jiného zboží či služeb).

Index spotřebitelských cen je jedním z indexů měřících cenovou hladinu. Je konstruován na základě pravidelného sledování vývoje cen vybraných zboží a služeb (tzv. reprezentantů) ve spotřebním koši domácností. Každý reprezentant má určitou váhu. Spotřební koš je rozdělen na 12 oddílů (např. potraviny a nealkoholické nápoje; alkoholické nápoje, tabák; odívání a obuv; bydlení, voda, energie a paliva; atd.). **Harmonizovaný index spotřebitelských cen** je kalkulován v zemích EU podle

jednotných a právně závazných postupů, což (na rozdíl od národních indexů) umožňuje srovnatelnost tohoto ukazatele mezi zeměmi.

Inflace je trvalý růst všeobecné cenové hladiny, resp. vnitřní znehodnocování měny. Cenová hladina se měří pomocí cenových indexů, např. indexu spotřebitelských cen či harmonizovaného indexu spotřebitelských cen. Nejčastěji zmiňovaná **meziroční míra inflace** je relativní změna indexu spotřebitelských cen proti stejnému měsíci předchozího roku. **Průměrná míra inflace** je relativní změna průměru indexu spotřebitelských cen v posledních 12 měsících proti průměru indexu spotřebitelských cen v předcházejících 12 měsících. Míry inflace se vyjadřují v procentech. **Administrativními opatřeními u spotřebitelských cen** rozumíme státní opatření, která přímo působí na cenovou hladinu. Zahrnují vliv změn nepřímých daní (daň z přidané hodnoty, spotřební a energetické daně) a regulovaných cen (např. elektrina, plyn, teplo, vodné a stočné, městská hromadná doprava).

Jednorázové a jiné přechodné operace jsou taková opatření na straně příjmů či výdajů, která mají pouze dočasný dopad na saldo sektoru vládních institucí a často vyplývají z událostí mimo přímou kontrolu orgánů výkonné nebo zákonodárné moci (např. výdaje na odstraňování následků povodní).

Kapitálové transfery zahrnují pořízení nebo úbytek aktiva bez ekvivalentní protihodnoty. Mohou být prováděny v peněžní nebo naturální formě. **Peněžní kapitálový transfer** je definován jako peněžní převod bez očekávané protihodnoty jednotky, která daný transfer obdržela. **Naturální kapitálový transfer** je založen na převodu vlastnictví aktiva (jiného než zásob a peněz) nebo zrušení závazku věřitelem, za nějž nebyla přijata žádná protihodnota, převzetí dluhu apod.

Nezaměstnanost (z Výběrového šetření pracovních sil) odpovídá počtu osob, které ve sledovaném období (referenčním týdnem) souběžně splňovaly tři podmínky: nebyly zaměstnané, hledaly aktivně práci a byly připraveny k nástupu do práce nejpozději do 14 dnů. **Míra nezaměstnanosti** vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných a pracovní síly. Osoba s délkou trvání nezaměstnanosti delší než 12 měsíců je považována za **dlouhodobě nezaměstnanou**.

Peněžitě sociální dávky představují dávky sociálního zabezpečení (např. dávky důchodového pojištění, dávky státní sociální podpory), které jsou ze sektoru vládních institucí vypláceny domácnostem.

Krátkodobou úrokovou míru v prostředí ČR představuje PRI-BOR 3M, což je referenční úroková sazba indikující průměrnou sazbu, za níž si mohou banky na trhu mezibankovních depozit půjčit se splatností 3 měsíce.

Období korekce představuje dobu, během níž dochází v členském státě k fiskální korekci, v základu období čtyř let nebo v případě prodloužení období čtyř let plus další období nejvýše tří let.

Potenciální produkt je úroveň ekonomického výkonu při „plném“ využití disponibilních zdrojů. Plné využití zdrojů je zde myšleno spíše jako optimální a rovnovážné, která nevede k tlakům např. ve změně dynamiky inflace apod.

Produkční mezera je rozdíl mezi skutečným a potenciálním produktem měřený v procentech potenciálního produktu. Slouží k identifikaci pozice ekonomiky v cyklu.

Referenční trajektorie čistých výdajů poskytovaná EK členským státům, jež překračují hranici deficitu veřejných financí a/nebo míru zadlužení sektoru vládních institucí, má těmto státům umožnit upravit nastavení fiskální politiky tak, aby byl veřejný dluh do konce období korekce na věrohodně sestupné dráze anebo zůstal na obezřetné úrovni, a to i v případě nepříznivých scénářů. Dále by měla zajistit, aby byl schodek veřejných financí snížen pod referenční hodnotu 3 % HDP a pod touto referenční hodnotou setrval.

Sektor vládních institucí je vymezen mezinárodně harmonizovanými pravidly EU. V ČR zahrnuje v metodice ESA 2010 tři základní subsektory: ústřední vládní instituce, místní vládní instituce a fondy sociálního zabezpečení.

Strukturální saldo je rozdíl cyklicky očištěného salda a jednorázových a přechodných operací (obě složky viz výše).

Primární strukturální saldo je dále očištěné o úroky.

Technická informace EK na vyžádání poskytuje příslušnému členskému státu dodržujícímu hodnoty deficitu sektoru vládních institucí nejvýše 3 % HDP a dluhu sektoru vládních institucí nejvýše 60 % HDP hodnotu primárního strukturálního salda v cílovém roce fiskálně-strukturálního plánu doporučenou pro udržení hodnot deficitu a dluhu v těchto mezích během horizontu plánu.

Tvorba hrubého fixního kapitálu představuje investiční aktivitu jednotek. Fixním kapitálem jsou pouze aktiva používaná ve výrobě po dobu delší než jeden rok. Patří sem rovněž např. předměty pro vojenské účely, výdaje na výzkum a vývoj apod.

Výdaje na konečnou spotřebu vlády zahrnují platby vládních institucí, které jsou následně použity buď pro spotřebu jednotlivců v sektoru domácností (především úhradu zdravotní péče zdravotními pojišťovnami za služby zdravotnických zařízení), nebo jsou spotřebovávány celou společností (jako např. výdaje na armádu, policii, soudnictví, státní správu apod.). Služby sektoru vládních institucí, které jsou poskytovány ke spotřebě celé společnosti, jsou obvykle oceněny na úrovni vlastních nákladů na danou službu, protože neprocházejí trhem, který by je ocenil. Z výše uvedených důvodů se spotřeba skládá zejména z mezispotřeby (tj. zboží a služeb, vyjma fixních aktiv, spotřebovaných v procesu výroby jiného statku či služby), náhrad zaměstnancům (mzdy a platy včetně pojistného hrazeného zaměstnavatelem), naturálních dávek domácnostem (zejména platby zdravotních pojišťoven lékařským zařízením mimo sektor vládních institucí) či spotřeby fixního kapitálu. Nezapočítává se celá hodnota těchto transakcí, ale pouze ta, která se váže k produkci oceněné vlastními náklady. Náklady na tvorbu činností procházejících plně či částečně trhem, za něž dostává sektor vládních institucí úplatu, jsou pak z výdajů na jeho spotřebu očištěny.

Výdajové pravidlo národního fiskálního rámce slouží jako východisko pro přípravu návrhů státního rozpočtu a rozpočtů státních fondů. Pravidlo odvozuje maximální objem výdajů sektoru vládních institucí zejména od strukturální části příjmů tohoto sektoru zvýšených o 0,75 % HDP. Toto zvýšení představuje stanovený střednědobý rozpočtový cíl ČR. Pravidlo je doplněno o automatický korekční mechanismus, reflektující zpětně hodnocený odklon skutečné úrovně výdajů od pravidlem předepsané, a je doprovázeno přesně definovanými únikovými klauzulemi, podle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zpráva o pokroku (2025)

Fiskálně-strukturálního plánu České republiky pro období 2025–2028

Ministerstvo financí České republiky a Úřad vlády České republiky

1. vydání, Praha 2025

Vydavatel: Ministerstvo financí ČR
Letenská 15, 118 10 Praha

ISBN 978-80-7586-081-1 (on-line)

<http://www.mfcr.cz/fsp>

